

denne en rådgivende stemme, hvilket denne naturligvis blot har anset som initiativet til at konstituere sig selv som den suveræne magt og gøre Andersen til sin befuldmægtigede, som efter ordre anbringer dens enkelte bestanddele på print.

#

Som bekendt deler Andersen gerne sine romaner i kapitler, og ethvert sådant har gerne et motto.

Vil man nu end ikke dele min anskuelse, at et motto enten ved sin musikalske magt, hvilket det til en vis grad godt kan have uden at være vers, bør ligesom præludere og derved sætte læserne i en bestemt stemning, i den rytme, hvori afsnittet er skrevet (dette er da, for så vidt mottoet er et vers, det vaudevilleagtige derved), eller det bør på en pikant måde træde i forhold til hele afsnittet og ikke danne en ordvittighed med et enkelt i hele kapitlet forekommende udtryk, eller et banalt almindeligt udsagn om det, som kapitlet indeholder, så vil man dog vist indrømme mig, at der hører temmelig megen smag, en høj grad af inderlighed i sin genstand og i stemningens temperatur til at vælge et motto, der bliver lidt mere end et intetsigende udråbstegn eller en figur, som den lægerne pleje at skrive over deres recepter.

Disse egenskaber er nu Andersen ikke i besiddelse af. Ved lang syslen med digteriet står naturligvis en stor mængde af almensætninger, af småvers osv. til hans disposition, som han nu – ledet af en ganske løs og udvortes ide-association – anvender på bedste måde, og den eneste lov, jeg har kunnet spore, er den, at tage behørigt hensyn til digtere af anden –, tredie – og så videre rang.

Efter mottoet begynder fortællingen, men den gode gamle skik, som dog efterhånden ved det mundtlige foredrag er gået af brug, at begynde ethvert afsnit med at 'rømme sig', den har Andersen som skribent optaget. Kapitlet eller afsnittet begynder nemlig gerne med en eller anden åndrig frase*].

*] 1, 118: Æselet træder tit på den bedste blomst, mennesket på sin broders hjerte.

2, 150: Året 1820 havde for Danmark en stor del begivenheder. Statsgælden fik en læk, dr. Dampe med nogle urolige hoveder ville give statsskibet en læk, meningsstridigheder udviklede sig i religionssamfundet, og hvert af disse partier fandt en læk hos sin modpart; under så mange og så store læk tør vi ikke tale om den, som Ladislaus gjorde på mangt et kvindeligt hjerte, osv.

Grunden er imidlertid vistnok ikke den, at Andersen tror, at de egentlig siger stort, men ved lang omgang med sig selv har en sådan frase i stilhed udviklet en så stor kærlighed til

Forfatteren og agitatoren Jacob Jacobson Dampe (1790-1867). Han var aktiv i det enevældekritiske læseselskab 'Clio', der blev forbudt af regeringen. I 1820 opfordrede han til at der blev holdt en folkeafstemning om en demokratisk forfatning, og hvis kongen ikke ville være med til det, skulle hæren gøre oprør. Dampe blev arresteret og idømt dødsstraf. Frederik 6. ændrede dødsdommen til livsvarigt fængsel. I 1848 fik han amnesti.

sig selv, at den bestandig søger at opfylde sin bestemmelse, at blive anbragt, og grunden, hvorfor den ikke bliver anvendt endnu hyppigere, er ikke Andersens magt over den, men den omstændighed, at der er en mangfoldighed af fraser, der på et hår ligner den i sind og skind. Dog dette betræffer mere den tilfældige åndrighed, der imidlertid som al underordnet åndrighed er en videns-genstand, og vi vil til slutning blot henlede læserens opmærksomhed på Andersens tilfældige grundighed*].

*] cfr. 1, 114: Dernede svømmede skyernes billede, dernede fløj fuglen med udbredte vinger, netop så dybt, som den svævede over vandspejlet. Det er Christian, der vogter gæs og sidder og fantaserer, og midt i drengens fantasi kommer nu den sætning: Netop så dybt osv.

Hermed kan sammenlignes hele hans undersøgelse om Naomis religiøse tilstand. 2, 119; Hos hende begyndte den straussiske fordunstning, som opløser alt historisk i myter. Der udviklede sig hos hende en anskuelse i religionssager,

Den tyske teolog David Friedrich Strauss (1808-1874). I 1835 udgav han bogen: 'Das Leben Jesu', hvor evangelierne opfattes som myter. Kierkegaard havde bøger af Strauss i sit bibliotek.

